

WOJEWODA OPOLSKI

PSiZ.III.862.2.2020.WK

Opole, 20 kwietnia 2020 r.

**Pan
Zbigniew Kłaczek
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Brzegu**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I Dane identyfikacyjne kontroli:

- 1) nazwa i adres jednostki kontrolowanej:
Powiatowy Urząd Pracy, ul. Armii Krajowej 32, 49-300 Brzeg,
- 2) podstawa prawna podjęcia kontroli:
art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 ze zm.),
- 3) zakres kontroli:
 - a) przedmiot kontroli:
Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych.
 - b) okres objęty kontrolą: **od 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli, tj. 28 lutego 2020 r.,**
- 4) rodzaj kontroli: **problemowa,**
- 5) tryb kontroli: **zwykły,**
- 6) termin kontroli: **28 luty, 4, 6 marca 2020 r.,**
- 7) skład zespołu kontrolnego:
Wacław Krawczuk – kierownik Oddziału Pracy w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego, przewodniczący zespołu kontrolnego,
Agata Dziadkiewicz – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Pracy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego,
- 8) kierownik jednostki kontrolowanej: **Pan Zbigniew Kłaczek, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Brzegu.**
- 9) kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej, pod poz. nr 2/2020.

II Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta:

Pozytywnie oceniono działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Brzegu, w kontrolowanym zakresie.

Ustalenia kontroli.

Aktualnie bezrobocie jest naturalnym zjawiskiem na rynku pracy. Jednak długotrwałe bezrobocie uznawane jest za jeden z najpoważniejszych problemów współczesnego rynku pracy. Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (*Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 ze zm.*), bezrobotny długotrwałe, to bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres 12 miesięcy w okresie 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Przedmiotem kontroli było ustalenie stanu faktycznego, udokumentowanie i ocena działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Brzegu w zakresie aktywizacji zawodowej osób długotrwałe bezrobotnych. Planowanie i stosowanie określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, instrumentów rynku pracy oraz ich skuteczności. Zgodność podejmowanych działań z oczekiwaniami i potrzebami osób zagrożonych długotrwałym bezrobociem.

Ustaień kontroli dokonano na podstawie analizy danych statystycznych dotyczących zjawiska długotrwałego bezrobocia w powiecie brzeskim (*skala , dynamika*) oraz wytypowanej do kontroli dokumentacji, tj. 49 osób długotrwałe bezrobotnych, (*co 20 akta począwszy od nr 1 ze spisu wszystkich długotrwałe bezrobotnych wg stanu na dzień 28 lutego 2020 r. - dzień rozpoczęcie kontroli*) – zał. nr 1, a także sporządzonych na potrzeby kontroli informacji, zestawień i wykazów.

1. Skala i dynamika bezrobocia, zjawisko długotrwałego bezrobocia, charakterystyka osób długotrwałe bezrobotnych.

Skalę i dynamikę bezrobocia, w tym długotrwałego bezrobocia w poszczególnych miesiącach, w okresie objętym kontrolą, tj. 1 stycznia 2019 r. do 28 lutego 2020 r., obrazuje poniższa tabela.

Lp.	miesiąc	Liczba bezrobotnych ogółem	Stopa bezrobocia	Liczba bezrobotnych długotrwałe
1.	styczeń 2019 r.	2 610	9,3 %	1 146
2.	luty 2019 r.	2 555	9,1%	1 121
3.	marzec 2019 r.	2 419	8,6%	1 077
4.	kwiecień 2019 r.	2 268	8,1%	1 032
5.	maj 2019 r.	2 150	7,7%	1 000
6.	czerwiec 2019 r.	2 148	7,7%	1 007
7.	lipiec 2019 r.	2 180	7,8%	991
8.	sierpień 2019 r.	2 218	8,0%	993
9.	wrzesień 2019 r.	2 102	7,6%	971
10.	październik 2019 r.	2 077	7,5%	952
11.	listopad 2019 r.	2 092	7,5%	961
12.	grudzień 20 19 r.	2 156	7,7%	972
13.	styczeń 2020 r.	2 285	8,2%	974
14.	luty 2020r.	2 260	8,1%	960

Według stanu na koniec stycznia 2019 r. (*2 610 bezrobotnych, stopa, bezrobocia 9,3%*) oraz na koniec lutego 2020 r., (*2 260 bezrobotnych, stopa bezrobocia 8,1%*), liczba bezrobotnych pozostających w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Brzegu nieznacznie uległa zmniejszeniu. Taka tendencja z drobnymi wahaniami utrzymuje się od kwietnia 2019 r. (*2 268 bezrobotnych stopa*

bezrobocia 8,1%). Natomiast liczba długotrwale bezrobotnych z 1 146 (styczeń 2019 r.), zmniejszyła się do 960 (luty 2020 r.). Wskazany spadek również z niewielkimi wahaniami utrzymuje się od lipca 2019 r. (991 bezrobotnych).

Stosunek liczba długotrwale bezrobotnych do liczby ogółem zarejestrowanych w okresie objętym kontrolą pozostaje na poziomie ok. 44 % (styczeń 2019 r. - 43,90%, czerwiec 2019 r., - 46,88%, grudzień 2019 r., - 45,08%, styczeń 2020 r., - 42,62%, luty 2020 r., - 42,47%).

Zatem skala długotrwałego bezrobocia w PUP jest znaczna i utrzymuje się na stałym poziomie.

Z ogółu długotrwale bezrobotnych:

> ok. 65% to kobiety stanowią (styczeń 2019 r. 64,48%, czerwiec 2019 r., - 65,54%, grudzień 2019 r., 66,66%, styczeń 2020 r., 65,40%),

> ok. 32% to osoby powyżej 50 roku życia (na koniec I kw. 2019 r., - 33,98%, na koniec II kw. 2019 r., - 31,01%, na koniec III kw. 2019 r., - 32,95%, na koniec IV kw. 2019 r., - 32,81%),

> ok. 19% to osoby do 30 roku życia (na koniec I kw. 2019 r., - 19,87%, na koniec II kw. 2019 r., - 19,03%, na koniec III kw. 2019 r., - 18,84%, na koniec IV kw. 2019 r., - 19,44%).

> ok. 11,48%, to osoby (na koniec I kw. 2019 r. 10,86%, na koniec II kw. 12,01%, na koniec III kw. 11,43%, na koniec IV kw. 11,62%), z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Jak wyżej wskazano do grupy osób długotrwale bezrobotnych zaliczane są zarówno osoby młode, które w większości nie mają żadnego doświadczenia zawodowego i mimo posiadania nawet wykształcenia wyższego nie mogą znaleźć pracy, jak również osoby 50 letnie i starsze z doświadczeniem zawodowym, które nie mogą znaleźć zatrudnienia, ponieważ ich kwalifikacje już się zdezaktualizowały.

Odrębną grupę stanowią osoby z niepełnosprawnościami, których zatrudnienie wiąże się z koniecznością dostosowania stanowisk pracy do ich potrzeb, a także gotowością pracodawców do ich zatrudniania.

Znaczną część osób długotrwale bezrobotnych stanowią kobiety, które częściej pozostają bierne zawodowo. Z analizy poziomu bezrobocia w PUP w Brzegu, w poszczególnych miesiącach w okresie objętym kontrolą wynika, że poziom bezrobocia jest wyższy dla kobiet mimo, że przeważnie są lepiej wykształcone i chętniej podnoszą swoje kwalifikacje.

2. Realizacja zadań w zakresie aktywizacji zawodowej długotrwale bezrobotnych, skuteczność stosowanych instrumentów.

1) środki finansowe.

W 2019 r. Powiatowy Urząd Pracy w Brzegu łączna kwota środków na aktywizację zawodową wyniosła 7 471 585,49 zł, w tym 510 900 zł z KFS na aktywizację zawodową pracowników.

Zgodnie z Planem Finansowym Funduszu Pracy na 2019 r. Powiatowego Urzędu Pracy w Brzegu na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu przeznaczono **6 923 400 zł**, z tego 1 915 197,34 zł stanowią środki z programu podstawowego, pozostałe to środki 1 776 693,66 zł z projektu POWER oraz 3 231 509 zł z projektu RPO WO.

Ponadto w dyspozycji PUP pozostawały środki PFRON w kwocie 36 438,73 zł oraz z Krajowego Funduszu Szkoleniowego w kwocie 510 900 zł.

Łączna kwota środków na aktywizację zawodową wyniosła 7 471 585,49 zł, w tym 846,76 zł z programu Erasmus.

Natomiast na aktywizację zawodową długotrwale bezrobotnych w 2019 r., przeznaczono łącznie **1 378 154,71 zł**, w tym:

> z FP 244 466,68 zł plus 5 770,18 zł w 2020 r., (156 254,81 zł staże dla 29 bezrobotnych, 12 505,97 zł prace interwencyjne dla 3 bezrobotnych, 26 890,60 zł plus 5 770,18 zł w 2020 r., roboty publiczne dla 3 bezrobotnych, 13 700 zł dotacja na podjęcie działalności gospodarczej przez 1 bezrobotnego, 13 213,50 zł dofinansowanie 4 osób powyżej 50 roku życia, 689,62 zł na szkolenia 2 bezrobotnych, 8 000 zł na bon zasiedleniowy dla 1 bezrobotnego),

> z POWER 336 988,65 zł w tym 1 408 zł z FP (89 614,02 zł, 672 zł badania z FP staż dla 12 bezrobotnych, 35 200 zł dotacja na podjęcie działalności gospodarczej dla 2 bezrobotnych, 205 157,62 zł doposażenie 14 stanowisk pracy, 5 609,01 zł szkolenie 2 bezrobotnych),

> z RPO WO 796 699,38 zł w tym 12 860 zł z FP (477,799,54 zł, 4 777 zł badania z FP staż dla 77 bezrobotnych, 22 155,56 prace interwencyjne dla 5 bezrobotnych, 171 742,95 zł dotacja na podjęcie działalności gospodarczej dla 10 bezrobotnych, 16 635 zł doposażenie 1 stanowiska pracy, 95 506,13 zł, 8 083,20 zł FP szkolenie 26 bezrobotnych).

W 2020 r. zgodnie z Planem Finansowym Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu przeznaczono **6 172 100 zł** z tego 1 640 308,95 zł z programu podstawowego, 1 756 225,68 z projektu POWER, 2 775 565,37 zł z projektu RPO WO.

Planowane koszty aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych prowadzonej w okresie od początku roku 2020 do dnia kontroli, tj. 28 lutego 2020 r., stanowią kwotę **1 378 154,71 zł**, w tym:

- > na staże 148 726,15 zł (FP 20 063,85 zł, POWER 33 467,75 zł, w tym badania z FP 273 zł, RPO WO 93 955,20 zł, w tym badania FP 966 zł),
- > roboty publiczne 25 992,98 zł
- > prace interwencyjne 5 625,12 zł
- > szkolenia 1 542,20 zł

Długotrwale bezrobotni, to grupa osób, którą najtrudniej zaktywizować i jednocześnie trzeba ponieść wysokie koszty tej aktywizacji, przy określonym limicie środków finansowych.

2) formy aktywizacji zawodowej.

W 2019 r., ogółem aktywizacją zawodową objęto **1 113 bezrobotnych**, w tym 211 długotrwale bezrobotnych (24,2%), tj.:

> 62 bezrobotnych z limitu programu podstawowego (FP), (29 osób staże, 3 osoby prace interwencyjne, 3 osoby roboty publiczne, 1 osoba dotacja na podjęcie działalności gospodarczej, 1 osoba na doposażenie stanowiska pracy, 4 osoby dofinansowanie osób powyżej 50 roku życia, 2 osoby szkolenia, 1 osoba bon zasiedleniowy, 15 osób prace społecznie użyteczne, 3 osoby skierowano na uzupełnienie po zakończeniu refundacji w ramach umów o zwrot części kosztów zatrudnienia bezrobotnych do 30 roku życia),

> 30 bezrobotnych z projektu POWER (12 osób staże, 2 osoby dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, 14 osób doposażenie stanowisk pracy, 2 osoby szkolenie),

> 119 bezrobotnych z projektu RPO WO (77 osób staże, 5 osób prace interwencyjne, 10 osób dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, 1 osoba doposażenie stanowiska pracy, 26 osób szkolenia).

W okresie od początku roku 2020 do dnia kontroli, tj. 28 lutego 2020 r., aktywizacją objęto **27 osób długotrwale bezrobotnych**, w tym:

- > 23 osoby skierowano do odbycia stażu (FP - 3, POWER – 6, RPO WO – 15),
- > 2 osoby skierowano do robót publicznych (FP),
- > 1 osobę skierowano do prac interwencyjnych (FP),
- > 1 osobę skierowano na szkolenie (FP).

3) skuteczność stosowanych instrumentów rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Brzegu bieżąco monitoruje skuteczność stosowanych instrumentów rynku pracy.

Efektywność zatrudnienia badana jest po 3 miesiącach od zakończenia aktywizacji. Obliczana jest procentowo i stanowi stosunek liczby osób zatrudnionych na minimum 30 dni po zakończeniu aktywizacji do wszystkich osób, które zakończyły udział w programie.

Efektywność zatrudnieniowa poszczególnych form pomocy (FP, POWER, RPO WO) w 2019 r., osiągnęła następujące wartości :

- > staże 78,8% (osoby: 99/78, 8 w trakcie realizacji), w tym FP 78,9% (osoby:19/15),
- > prace interwencyjne 100% (osoby: 3/3), w tym FP (osoby: 1/1),
- > roboty publiczne 100% (osoby:3/3, FP),
- > dotacje na podjęcie działalności gospodarczej – w trakcie realizacji,
- > doposażenie stanowiska pracy 100% (osoby: 4/4, 11 w trakcie realizacji), w tym FP (osoby: 1/1),
- > dofinansowanie osób powyżej 50 roku życia - w trakcie realizacji,
- > szkolenia 70,4% (osoby: 27/19), w tym FP 100% (osoby:1/1),
- > bon zasiedleniowy 100% (osoby:1/1, FP),
- > prace społecznie użyteczne 13,3% (osoby:15/2, FP),
- > inne 50% (osoby:2/1, 1 w trakcie realizacji FP),

Łącznie efektywność zastosowanych w 2019 r. form pomocy wyniosła 70,8% (osoby: 154/109, 38 w trakcie realizacji), w tym:

- > FP 58,1%% (osoby: 42/24, 13 w trakcie realizacji),
- > POWER 88,2%% (osoby: 17/15, 13 w trakcie realizacji),
- > RPO WO 73,4%% (osoby: 94/69, 12 w trakcie realizacji).

Wśród długotrwale bezrobotnych jest sporo osób aktywnie poszukujących zatrudnienia, ale ich wiek, kwalifikacje, umiejętności doświadczenie zawodowe, a także sytuacja życiowa (osoby samotnie wychowujące dzieci, utrata kontaktu z rynkiem pracy), często są przeszkodą w znalezieniu pracy.

4) usługi poradnictwa zawodowego.

Jedną z podstawowych form udzielanej pomocy osobom bezrobotnym, w tym długotrwale bezrobotnym przez PUP w Brzegu jest poradnictwo zawodowe, prowadzone w formie grupowej, a także indywidualnej. Tak stan wynika również z wytypowanej do kontroli dokumentacji długotrwale bezrobotnych (zał. nr 1). Z grona 49 osób, znajdujących się różnej sytuacji życiowej i zawodowej (osoby bez doświadczenia zawodowego, bez kwalifikacji, z kwalifikacjami, osoby do 30 roku życia, osoby powyżej 50 roku życia, ...), tylko 3 osoby objęto aktywizacją zawodową (staż – 2 osoby, studia podyplomowe – 1 osoba). Pozostali (46 osób), zostali objęci usługą w formie poradnictwa zawodowego.

Zasadniczym tematem udzielanych porad są metody poszukiwania pracy, predyspozycje zawodowe, sporządzanie dokumentów aplikacyjnych, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą, a także upowszechnianie wiedzy o rynku pracy, zawodach, możliwościach kształcenia, doskonalenia kwalifikacji zawodowych oraz przekwalifikowania zawodowego.

W 2019 r., usługi poradnictwa zawodowego zostało objętych 1 391 osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Brzegu, w tym:

- 1 046 osób poradami indywidualnymi, w tym 261 długotrwale bezrobotnych,
- 126 osób poradami grupowymi, w tym 71 osób długotrwale bezrobotnych.

Ponadto przeprowadzono 38 spotkań informacyjnych grupowych łącznie dla 219 osób,

w tym 141 osób długotrwale bezrobotnych. Natomiast dla 7 osób zorganizowano spotkania informacyjne indywidualne.

Powiatowy Urząd Pracy w Brzegu usługami poradnictwa zawodowego obejmuje także pracodawców. Pomaga m.in. w doborze kandydatów do zatrudnienia, zbiera informacje na temat kwalifikacji zawodowych, umiejętności i predyspozycji do pracy na wskazanym stanowisku, w złożonej ofercie pracy.

Wniosek.

W okresie objętym kontrolą Powiatowy Urząd Pracy w Brzegu prawidłowo realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, dotyczące w szczególności: rozpoznawania i diagnozowania potrzeb rynku pracy, podejmowania decyzji o wyborze form aktywizacji zawodowej oraz o podziale środków z Funduszu Pracy.

III Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń.

Dyrektor jednostki kontrolowanej pismem z 9 kwietnia 2020 r. poinformował, że nie wnosi zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

IV Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

W wyniku pozytywnej oceny działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Brzegu, w kontrolowanym zakresie odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych.

V Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz.1092 ze zm.), od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Mieczysław Wojtaszek
Dyrektor Wydziału
Polityki Społecznej i Zdrowia